

KERST- 2018

Thema dit jaar is "bidden"

De aanbidding van de wijzen

Rembrandt

Kerkblad van de Protestantse
Gemeente te Muiden
42^e jaargang nr. 11, 7 december 2018

Dooi

Dromen bevroren
als het leven
te koud is.
Woorden verharden
in een ijzig klimaat.

Kerst is geloven
in dat ene straaltje licht
dat het dikste ijs
kan smelten,
in de kracht die
harten verwarmt
en dromen
tot leven wekt.

Kerst is Zien
dat de dooi begint.

Geeske Nauta

Kerkdiensten in de Grote Kerk

- Zondag** **9 december**, 2^e zondag van Advent, m.m.v. de Cantorij o.l.v. Cantor-organist Koos Damman
10.00 uur ds. G. J. Hoogterp
Kleur: paars Collecte: 1. Pastoraat
 2. Kerk
- Zondag** **16 december**, 3^e zondag van Advent, Gaudete
10.00 uur ds. G. J. Hoogterp, Heilig Avondmaal
Kleur: roze Collecte: 1. Diaconie
 2. onderhoud gebouwen
- Zondag** **23 december**, 4^e zondag van Advent
10.00 uur ds. L. Rasser, uit Amsterdam
Kleur: paars Collecte: 1. Diaconie
 2. Kerk
- Maandag** **24 december, Kerstavond**
18.30 uur **Oecumenische Kinder-Kerstdienst**
 Grote of Sint Nicolaas Kerk, Kerkstraat 3
- 21.00 uur **Kerstnachtdienst**, m.m.v. Irene Vonk sopraan en
Kleur: wit de Cantorij o.l.v. Cantor-organist Koos Damman
 ds. G. J. Hoogterp
 Collecte: 1. Kinderen in de Knel
- Dinsdag** **25 december**, 1^e Kerstdag, m.m.v. de Cantorij
 o.l.v. Cantor-organist Koos Damman
10.00 uur ds. G. J. Hoogterp
Kleur: wit Collecte: 1. Kinderen in de Knel
- Zondag** **30 december**,
10.00 uur ds. J. Bodisca-Massink uit Weesp
Kleur: wit Collecte: 1. Diaconie
 2. Onderhoud gebouwen
- Zondag** **6 januari 2019**,
1^e zondag in het nieuwe jaar
10.00 uur ds. G. J. Hoogterp
Kleur: wit Collecte: 1. Diaconie
 2. Kerk

Autodienst:

Als u gebruik wilt maken van de autodienst, dan kunt u bellen naar:

9 december	: Dhr. Joop Bleeker	Tel: 263243
16 december	: Dhr. Hein van Kooij	Tel: 265211
23 december	: Dhr. Dick Mansvelder	Tel: 264766
24 december Kerstnachtdienst	: Dhr. Arie Eggebeen	Tel: 263427
25 december 1 ^e Kerstdag	: Dhr. Ab de Boer	Tel: 263638
30 december	: Dhr. Frans Zevering	Tel: 264318
6 januari	: Dhr. Dick Mansvelder	Tel: 264766

Bloemendienst:

9 december:	Dhr. van de Bos
16 december:	Fam. de Wilde
23 december:	Fam. Eggebeen
25 december:	Fam. Keus
30 december:	Fam. Mansvelder
6 januari:	Mevr. J. Meinders

Kerkrentmeesters

Grootonderhoud kerk

Enige weken geleden zijn de werkzaamheden van het grootonderhoud afgerond en als u eens een rondje om de kerk maakt kunt u zien dat e.e.a. er beter uitziet. Veel is er aan de gevels gedaan, nieuwe stenen en nieuw voegwerk en de rest schoongemaakt. Alle houtwerk, waar nodig, is gerepareerd en geschilderd. De linker kerkdeur was zo slecht dat er een geheel nieuw onderstuk in gezet moest worden. Een aantal glas in loodramen is gerepareerd en nog 3 ramen worden vernieuwd. Zo kunnen we er weer een tijd mee voort. Voor het probleem met de zuilen zijn we nog bezig subsidie te verkrijgen.

Kerkbalans 2019

In januari 2019 start weer de Actie Kerkbalans en gaan de vrijwilligers weer op pad om uw toezeggingen op te halen. Het motto voor deze actie is: Geef voor je kerk, kerk zijn we samen. De kerk midden in de samenleving, midden in Muiden. In het volgende kerkblad daarover meer.

Henk ter Beek

Gedachtenis overledenen

Op de laatste zondag van het kerkelijk jaar hebben wij in de kerkdienst de afgelopen jaar overleden mensen van onze kerk herdacht. Hoe? Door stil te staan en door het hardop noemen van hun namen.

Immers als iemands naam genoemd wordt is iemand nooit echt dood. En door voor iedereen een persoonlijke

kaars aan te steken aan onze Paaskaars, het symbool dat met het sterven en opstaan van Jezus wij bepaald worden bij het feit dat Gods Liefde sterker is dan lijden en dood.

Het was fijn dat veel familieleden deze herdenking ervaren hebben als bijzonder zinvol en vooral troostend. Dat zij mogen weten dat hun geliefden gedragen worden in Gods hand en onze tranen gezien en gedroogd worden.

Estafettedienst kerkasiel Den Haag

In de Bethelkerk in Den Haag is momenteel een doorgaande kerkdienst aan de gang rond de familie Tamrazyan om hun uitzetting te voorkomen. Doel van deze estafettekerkdienst is dat er een rechtvaardige oplossing komt voor deze Armeense familie en voor al die andere families die in vergelijkbare situaties verkeren. Op woensdag 21 november zijn wij met twee volle auto's uit Muiden naar Den Haag gereisd. Ondanks enig oponthoud door een lekke band lukte het ons allen de asielkerk

te bereiken. Het was een indrukwekkende ervaring om de familie Tamrazyan en al de begane vrijwilligers te ontmoeten en een kleine schakel te zijn in de ketting van kerkdiensten die nu al meer dan 5 weken onafgebroken doorgaat.

In navolging op het Leerhuis Ruth van afgelopen herfst, waarin wij samen het Bijbelboek over Ruth, de Moabitische, aandachtig hebben gelezen, hebben wij in ons Muider uur in de Bethelkerk de dienst ook ingekleurd met dit thema. Net zoals overigens

tijdens onze startzondag. Immers het lag voor hand: waarom zoeken als de thematiek ineens zo concreet voor de hand ligt? Ruth, de buitenlandse, de vreemdeling, de allochtoon, de migrant, de economische vluchteling – noem maar op – deze Ruth wordt de stammoeder van nota bene koning David en via hem van Jezus. De officiële regel dat de Joodse afstamming via de moeder gaat neemt hier een uitzonderlijke draai met het moederschap van de niet-van huis-uit Joodse Ruth. Zij kiest voor haar schoonmoeder Naomi en voor de God van Naomi.

Na onze dienst kregen wij hartverwarmende reacties over onze Muider dienst. Zowel over de actualiteit van het Bijbelverhaal, als ook over het Muider orgelspel. Koos Damman begeleidde de dienst, maar speelde ook net zoals wij op zondag gewend zijn enkele toepasselijke orgelwerken. Zoals 'Aus tiefer Not schrei ich zu dir' van Max Reger en een indrukwekkende improvisatie op Gezang 878 'Wijs mij niet af, ik kan je niet verlaten'.

Niemand weet hoe en wanneer dit kerkasiel zal aflopen. Achter de schermen wordt gewerkt aan een oplossing. Maar terug naar Muiden beseften wij dat wij een bijzondere ervaring rijker zijn. Taal en teken krijgen op een andere manier betekenis door de lading en concrete urgentie. Samen hebben wij gebeden om een oplossing. In die zin is deze kerkasiel-actie als teken van hoop en verwachting ook een treffende opmaat naar de advent waarin wij hierbij stil staan.

Advent en Kerst - Kyrië en Gloria

De advent is een tijd van bezinning en reflectie. Vanouds klinkt dan niet het Eer aan God (Gloria). Daarmee krijgt het Heer ontferm U (Kyrië) als vanzelf meer nadruk. Eigenlijk ontstaat zo ook een spanningsvolle opbouw. Steeds als de kaarsen groeien aan de adventskandelaar klinkt het Kyrië bewuster en duidelijker. In de zelfreflectie van advent staan wij stil bij alles van onszelf en deze wereld wat warmte en aandacht verdient. En we zingen met Gez. 463: 'Kyrie eleison, dat Gij u erbarmt, onze kille koude met uw licht verwarmt!' Dit Kyrie klinkt door tot in de kerstnacht wanneer wij zingen van:

*Nu zijt welkome Jesu, lieve Heer,
Gij komt van alzo hoge, van alzo veer.
Nu zijt welkome van de hoge hemel neer.
Hier al in dit aardrijk zijt Gij gezien nooit meer.
Kyrieleis.*

Maar in deze nacht kantelt ook het verlangen. Licht breekt door.
De engelen zingen middenin die nacht *Gloria in excelsis Deo*.

*Eer zij God in onze dagen,
eer zij God in deze tijd.
Mensen van het welbehagen,
roept op aarde vrede uit.
Gloria in excelsis Deo,
Gloria in excelsis Deo.*

Wij gaan deze gang van Kyrië naar Gloria hopelijk meemaken door het mee te voelen en te zingen. Op de avond van de kerstnacht eerst tijdens het Kinderkerstfeest van 18.30 tot 19.30 uur, dit jaar in onze kerk en net zoals verleden jaar weer in samenwerking met de R.K. Parochie van Levend Water. Later op de kerstavond, aanvang 21.00 uur, is de kerstnachtdienst. Sopraan Irene Vonk zal hierin weer haar medewerking verlenen. Op de morgen van de Eerste Kerstdag begint de dienst om 10.00 uur. Zowel in de kerstnacht als op de kerstmorgen zal onze cantorij zingen. We kijken er samen naar uit.

Zo wens ik u allen een verwachtingsvolle adventstijd en alvast gezegende kerstdagen en een fijne en veilige jaarwisseling.

Met hartelijke groet ds. Gerben Hoogterp
Kerkenraad

Op 27 november vergaderde de kerkenraad.

Onze klacht bij de gemeente Gooise Meren over de stoep van Rehoboth heeft nog niet tot een reactie geleid. De klacht is op 25 oktober ingediend. De zes weken die de gemeente erover mag doen om antwoord te geven zijn op 6 december om. We blijven hopen dat de gevaarlijke situatie spoedig aangepakt zal worden.

De privacyverklaring die elke kerk opgesteld moet hebben komt in de uiteindelijke versie op tafel en krijgt de goedkeuring van de kerkenraad. Het is een stuk van 15 pagina's waarin beschreven staat hoe de kerkenraad omgaat met de privacy van de gemeenteleden en andere betrokkenen.

Elk gemeentelid krijgt straks een brief waarin een en ander wordt uitgelegd.

De kerkenraad stelt de begrotingen van Kerk en Diaconie vast, alsmede het collecterooster voor 2019.

De Krijgsman krijgt steeds meer bewoners. Als wij via het landelijk registratiesysteem van onze kerk vernemen dat een nieuwe bewoner bij de PKN ingeschreven staat gaat een van onze ouderlingen daar op bezoek.

Het nieuwe beleidsplan komt stukje bij beetje verder. Vooruitzien over vier jaar, en natuurlijk liefst langer, valt niet mee. U moet het zelf maar eens proberen. Maar we doen ons best. Het resultaat zal in de eerste maanden van 2019 de gemeente onder ogen komen en na kritiek en/of bijval bijgesteld kunnen worden.

Want uiteindelijk moet het niet een beleidsplan van de kerkenraad, maar van ons allemaal worden.

Jacomien van den Hoven, secretaris kerkenraad

Diaconie

Kerstattenties voor onze oudere gemeenteleden

Op zondag 16 december ligt in de kerk een kleine attentie klaar. We vragen weer aan de andere gemeenteleden om deze bij de betreffende persoon te bezorgen.

In de kerk naast de paraplubak staat een gele ton die bestemd is voor postzegels en bijzondere kaarten. Omdat er nog maar weinig binnenkomt willen we die volgend jaar opheffen.

Als u eventueel nog iets hebt kunt u dit inleveren bij de leden van de diaconie.

Collecten

De komende advent-collecten op **9, 16 en 23 december** zijn bestemd voor jongeren in Zuid-Afrika.

► **Geef licht aan jongeren in Zuid-Afrika**

Daklozen in miljoenenstad Pretoria....

Zoals in elke grote stad kent ook Pretoria veel daklozen. Hun leefomstandigheden zijn nog een graadje erger dan in Amsterdam. Zo wassen de meeste zwervers zich in een zwaar vervuilde rivier, waarin mensen ook hun behoefte doen. Wat de situatie van de daklozen extra schrijnend maakt is dat ze vaak nog wel een vrouw of kinderen hebben, maar in de Zuid-Afrikaanse cultuur kunnen ze pas terug naar huis als ze in het levensonderhoud van hun gezin kunnen voorzien.

Jongerenwerker Zakhele stapte zelf uit het bendeleven.... Zakhele groeide in weelde op bij een vader die veel geld verdiende met zwaar criminele activiteiten. Van het ene op het andere moment was de jongerenwerker straatarm. Met die cultuurschock kon hij niet omgaan. Hij hing op straat rond en kreeg verkeerde vrienden, bendeleden. Toen hij werd ingesloten om te worden vermoord deed hij God een belofte: "Als ik dit overleef, wijd ik mijn leven aan U". Op dat moment dropen zijn bedriegers af. Zakhele werd christen en hield woord. Nu wijdt hij zijn leven aan de toekomst van pubers, zoals hij er zelf ooit een was.

Een liefdevol ontbijt en trouw tot volwassenheid.... Tijdens het studiekamp voor kansarme jongeren verklapt Zakhele, roerend in een enorme pan havermout, het geheime ingrediënt van zijn ontbijt-pap, namelijk: heel veel liefde; liefde voor "zijn" kansarme pubers en hun toekomst. Zo hoeven ze geen moeilijke toetsen te maken op een lege maag, maar voelen ze zich geliefd en gesteund als ze de deur uitgaan. Een niet te onderschatten gevoel, dat ze thuis vaak moeten missen. Zo staat het ontbijt symbool voor een betere toekomst. Zakhele en zijn collega's van PEN steunen kinderen en jongeren tot ze volwassen zijn en een baan hebben.

Kerstcollecte 24 en 25 december

► Geef licht aan Kinderen in de Knel

Met Kerst, feest van licht, willen we een sprankje hoop en licht brengen aan kwetsbare kinderen voor wie het leven vaak donker is. Honderdduizenden Syrische kinderen moesten met hun ouders vluchten voor oorlog en geweld. Ze wonen al jaren in vluchtelingenkampen in Libanon. Lokale partners van Kerk in Actie delen er voedselpakketten uit en helpen ontheemden bij het zoeken naar onderdak en werk. Ook zijn er gaarkeukens ingericht waar Syrische en Libanese vrouwen warme maaltijden koken. De maaltijden worden rondgebracht bij Syrische

gezinnen en arme Libanese ouderen. In een klein land als Libanon zetten de ruim 1,5 miljoen vluchtelingen de samenleving behoorlijk onder druk. Veel Libanezen hebben het gevoel de dupe te worden van het conflict in buurland Syrië. Met uw steun geeft Kerk in Actie hoop en licht aan vluchtelingenkinderen met onderwijs, warme maaltijden en schoon drinkwater. Met uw bijdrage aan de kerstcollecte steunt u het werk voor Kinderen in de Knel.

Een kerstgroet namens de Diaconie,
Geeske Nauta-Wijma en Jitty Meinders-
Rodenburg

Activiteitencommissie

**Vrijdag 21 december ~ Kerstconcert Crescendo en
Jozefschoolkoor Weesp**

Op de laatste vrijdagavond vóór Kerst geeft Muziekvereniging Crescendo Muiden haar kerstconcert, een avond vol muziek die past bij Kerst en de tijd van het jaar. Wereldse kerstmuziek, kerstliederen die door iedereen meegezongen kunnen worden, bekende liedjes, een compositie met Poolse melodieën, vrolijke 'winterse' klanken, enzovoorts – er is veel om van te genieten!

Naast de fanfare zullen ook de leden van het schoolorkest "Toetti" deze avond van zich laten horen.

De samenwerking met het schoolkoor van de Jozefschool uit Weesp tijdens het kerstconcert vorig jaar zorgde voor enthousiaste reacties en gaat daarom dit jaar in de herhaling. Traditiegetrouw trakteert Crescendo alle aanwezigen na afloop op warme glühwein, chocolademelk en kerstkransjes.

Zaterdag 22 december ~ Proefkammermuziek-kerstconcert door Wishful Singing en The Amsterdam Consort

De vijf klassiek geschoolde zangeressen van Wishful Singing combineren a capella zang, een overtuigend verhaal en een theatrale uitvoering op het allerhoogste niveau, en dát zorgt voor emotie. Het repertoire is breed en loopt uiteen van werken uit de renaissance en de barok tot volksmuziek en close harmony. Wishful Singing treedt op in binnen- en buitenland.

Al 20 jaar verzorgen Muidense musici en muzikale vrienden het traditionele kerstconcert in de Grote Kerk. De naam van het Muidens Ensemble is gewijzigd in The Amsterdam Consort maar het enthousiasme en de professionaliteit zijn onveranderd!

Samen met Wishful Singing zorgen zij voor een onvergetelijke avond! Ook bij dit concert kunt u na afloop genieten van glühwein.

Kaarten à € 14,50, € 26,-- of € 29,50 kunt u reserveren via 06-15173471 of reserveren@proefkammermuziek.nl

De prijzen zijn inclusief een consumptie en reserveringskosten. Alle informatie vindt u op www.proefkammermuziek.nl

Beide concerten beginnen om 20.00 uur.

Kom ook genieten van de sfeervolle kerstmuziek en zang!

Fijne kerstdagen vol saamhorigheid en een goed 2019!

De Activiteitencommissie ~ Corrie, Jonnie, Jan, Johan en Anja

Eindejaarscollecte 2018

Een goed gesprek

We praten heel wat af, ook in de kerk. We hebben het over van alles en nog wat. Maar wanneer is een gesprek een goed gesprek? Als er interesse, tijd en aandacht voor elkaar is. Als we onze zekerheden en twijfels kunnen delen. Als er sprake is van

een échte ontmoeting. 'Een goed gesprek' is het jaarthema van de Protestantse kerk en wij sluiten daar graag bij aan.

Als kerkenraad hopen we dat onze gemeente ook in het nieuwe jaar een plek van ontmoeting is. Een plek waar we met God, elkaar en anderen in gesprek gaan over wat ons bezighoudt. We doen dat bijvoorbeeld door steun te bieden aan activiteiten voor jong en oud. Door diaconaal betrokken te zijn bij mensen die het minder hebben, dichtbij en ver weg. Door op zondag samen ons geloof te vieren.

Om al deze activiteiten mogelijk te maken is er geld nodig. Daarom vragen we u aan het eind van dit jaar om een extra gift, zodat we al ons mooie werk in het nieuwe jaar kunnen voortzetten.

U kunt bijdragen door gebruik te maken van de acceptgiro die in de loop van deze maand bij u bezorgd zal worden.

Met uw gift draagt u bij aan een gemeente waar mensen elkaar écht kunnen ontmoeten.

Als kerkenraad danken we u bij voorbaat heel hartelijk voor uw betrokkenheid en steun!

Heeft u vragen of opmerkingen over deze collecte of over de bestemming, neemt u dan contact op met één van de kerkenraadsleden.

Soms heb je een engel nodig,
zoals Maria op een dag,
begenadigd in Gods ogen
omdat Hij haar kende en haar zag!

Ze kwam uit Davids voorgeslacht
en zuiver was haar hart,
samen met haar man Jozef
zette God hen voor Hem apart!

Ze zou een Kindje krijgen,
van Gods wegen, door de Geest,
een wonder onbeschrijfelijk,
zoiets was er nog nooit geweest!

En Gabriël de engel zei:
noem Hem Jezus, Hoogste Zoon,

Hij zal voor eeuwig Koning zijn,
God geeft Hem Zijn vader Davids troon!

Maar Maria in verwarring
vroeg de engel hoe dat kan:
ik ben nog maagd en heb geen omgang
met mijn ondertrouwde man!

De engel Gods gaf haar ten antwoord
dat Gods Heilige Geest met macht
haar zal overschaduwen
en vullen met Zijn kracht!

Ja, soms heb je een engel nodig,
zoals Maria en haar man,
om een wonder te ontvangen
wat alleen door God de Vader kan!

Afscheid,

Helaas nemen we per 1 januari afscheid van Anja van Capelle, als corrector van ons Kerkblad.

Ze heeft het vele jaren met veel plezier gedaan.

Er is heel wat heen en weer gemaïld tussen ons.

De tijd is nu gekomen voor Anja en haar man Joop om van hun pensioen te gaan genieten.

Zij willen mooie reizen gaan maken met hun Camper.

Anja en Joop genieten maar en vele veilige kilometers.

Anja heel „hartelijk bedankt”

Anja blijft wel de functie doen bij de Activiteitencommissie

Gelukkig is er een opvolger voor haar gevonden.

De Heer W. van de Bos, die ons daar nu bij gaat helpen.

Ook bedanken wij iedereen die het afgelopen jaar door weer en wind „Het Open Huis” bij de abonnees hebben bezorgd.

Arie en Martha Eggebeen

Protestantse Gemeente te Muiden

Grote of Sint Nicolaaskerk Kerkstraat 3 – 1398 AJ Muiden

Vergadergebouw Rehoboth Kloosterstraat 6

Predikant Ds. G.J. Hoogterp
De Pauw 1, 1398 CT, tel. 769042
e-mail: ghoogterp@grotekerkmuiden.nl

Kerkenraad:
Voorzitter Mevr. E.W. Janssen-Stam
Burg.de Raadsingel 8, 1398BE, tel. 261912
e-mail: voorzitter@grotekerkmuiden.nl

Secretaris Mevr. J.J.M. van den Hoven-Scholten
Het Karveel 11, 1398BV, tel. 261800
e-mail: secr@grotekerkmuiden.nl

Postadres kerkenraad Kloosterstraat 6, 1398 AM, Muiden

Diaconie Voorzitter: mevr. J.H. Meinders-Rodenburg
De Lange Gangh 13, 1398CV, tel. 261790
e-mail: diaconie@grotekerkmuiden.nl

College van Kerkrentmeesters Voorzitter: H. ter Beek
Het Hert 10, 1398EJ, tel. 263411
e-mail: cvk@grotekerkmuiden.nl

Penningmeester: R. van Meurs
De Pauw 5, 1398 CT, tel. 0858780434
e-mail: penningmeester@grotekerkmuiden.nl

Website www.grotekerkmuiden.nl

Activiteitencommissie Secretariaat: mevr. A. van Capelle-Goor
Amersfoortsestraatweg 69-B14, 1403 AP Bussum
e-mail: acgrotekerkmuiden@gmail.com
Voor informatie over gebruik van de Grote Kerk:
tel.0294 264298 (b.g.g.: 0294 263398 of 0858780434)

Rekeningnummers

Kerk **NL20RABO0343150484** t.n.v. Protestantse Gemeente te Muiden
NL66INGB0000225618 t.n.v. Protestantse Gemeente te Muiden
Diaconie **NL14RABO0343150107** t.n.v. Diaconie Protestantse Gemeente te Muiden
Zending **NL38RABO0343154234** t.n.v. Zending Protestantse Gemeente te Muiden
Activiteitencommissie **NL73RABO0157098486** t.n.v. Activiteitencommissie Grote kerk te Muiden
Kerkblad **NL61RABO0157017222** t.n.v. Kerkblad Het Open Huis, Muiden

Abonnement administratie: Mevr. M. Eggebeen-de Haan
Vondelstraat 20, 1398XL, tel. 0294 263427,
e-mail: kerkbladoh@live.nl,
jaarabonnement € 12,50
Postabonnement (incl. frankeerkosten) € 20,-

Inleveren kopij voor het volgende kerkblad bij:
Mevr. M. Eggebeen-de Haan
e-mail: kerkbladoh@live.nl,

uiterlijk donderdag 3 januari 2019

Bij de voorkant

Op *De aanbidding van de wijzen* laat Rembrandt zien hoe één van de wijzen de hoogste eer bewijst aan de pas geboren Jezus. De traditionele gebedshouding van de wijze is ontleend aan de middeleeuwse ceremonie van 'hommage' (eerbewijs). Deze ceremonie symboliseert de onderwerping die de machtsverhoudingen in de feodale samenleving van laag tot hoog bepaalt. Tijdens de plechtigheid legt de geknielde ondergeschikte zijn samengebrachte handen in de handen van zijn meerdere. Met dit gebaar brengt hij de belofte van levenslange gehoorzaamheid tot uitdrukking. De staande meerdere omvat de samengebrachte handen van zijn ondergeschikte. Met deze handeling symboliseert hij de garantie van niet aflatende bescherming. Op deze wijze onderwerpen horigen zich aan hun leenheer. Zo knielen de leenheren voor hun koning. En zo getuigt de koning van zijn geloof dat gehoorzaamheid aan God de bescherming van de Eeuwige waarborgt. Hoewel de ceremonie van 'hommage' na de middeleeuwen verdwijnt, leeft de traditionele gebedshouding voort in de schilderkunst van de 17de eeuw.

Hommage aan de koning

Adventskalender nieuwe stijl

De actualiteit: gebed, verzoek, verzoeking

In een gesecculariseerde wereld verschuift het gebed naar de marge van het maatschappelijke en persoonlijke leven. Om richting te geven aan de wereldse verlangens van de moderne mens geeft de Nationale Postcode Loterij in de weken voor Kerstmis een 'adventskalender' uit die een wonder in het vooruitzicht stelt: een Postcodekanjer van € 53,9 miljoen! Hierbij vergeleken zijn de schilderijen van Jan Steen een toonbeeld van vroomheid!

Het gebed vóór de maaltijd bij Jan Steen (7)

Jan Steen toont ons een gezin dat vóór de maaltijd dank uitspreekt voor de goede gaven. De moeder doet haar dochtertje voor hoe zij bij het bidden de handen moet vouwen. De vrouw die op de rug gezien wordt kijkt toe. Maar de 'neigingen des vlezes' liggen op de loer. De heer des huizes heeft zijn muts afgenomen. Hij buigt het hoofd, maar niet voor God. Met een blik vol begeerte loert hij naar het knappe dienstertje dat het eten binnenbrengt. Zo vader, zo zoon. Ook hij gluurt naar het dienstertje. Alleen heeft de zoon vooral aandacht voor de spijzen die zij binnen brengt. Om zijn begeerte te verbergen houdt hij zijn muts voor zijn gezicht.

Op een ander schilderij toont Jan Steen ons een vertrek met kale muren dat spaarzaam gemeubileerd is. Door een geopend raam valt het milde avondlicht naar binnen. Op tafel staat een sobere maaltijd van brood, kaas en ham. De figuren die aan tafel zitten dragen eenvoudige kleren. Zij bidden vóór de maaltijd. De vader houdt eerbiedig de hoed voor het gezicht. De moeder knuffelt haar kind onder het bidden. Op de muur hangt een groot

plakkaat met daarop enkele verzen die ontleend zijn aan Spreuken 30: 7-9. 'Drie dingen wensch ick en niet meer / voor al te minnen Godt den Heer / geen overvloed van Ryckdoms schat / maer wens om tgeen de wyste badt / een eerlyck leven op dit dal / in deze drie bestaet het al.'

Deze verzen worden nog versterkt door de berusting die uit twee andere teksten spreekt. Op de plank aan de muur staat een bijbel met aan weerszijden een kaars en een schedel. Op het papier dat op de plank ligt staan de woorden 'Gedenck te sterven'. Boven de tafel hangt een belkroon waarop enkele woorden uit het Onze Vader te lezen staan: 'uw wille moet geschieden'. Een bijzonder blijk van waardering valt de vrouw des huizes te beurt. De wijnrank die boven de moeder in de vensteropening groeit, verwijst naar Psalm 128:3. 'Uwe huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijde van uws huizes.'

De kerstboom is versierd

Oud en Nieuw wordt gevierd

Gezegende Kerstdagen

**Namens de Kerkenraad -
Redactie „Het Open Huis”**

**Veel geluk en liefde voor komend jaar
Wensen wij jullie met elkaar**